

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

11/11-69

02.12.2011

SAKSBEHANDLER:

Knut E. Lykke

DIR.TLF:

22 93 98 40

VÅR REFERANSE:

11/1498

ARKIVKODE:

500

DERES REFERANSE:

11/11 MAO

UNNTATT OFFENTLIGHET

Offl. § 15 første ledd første punktum

Oppfølging av forslag fra finanskriseutvalget

Finanstilsynet viser til Finansdepartementets brev av 5. oktober 2011 vedrørende oppfølging av forslag fra finanskriseutvalget. I det følgende behandles brevets punkt 1.

Maksimal utbetalingstid i innskuddsgarantiordningen

Innledning

Finansdepartementet har bedt Finanstilsynet utrede om det raskt bør innføres en maksimal utbetalingstid på én uke i den norske innskuddsgarantiordningen i tråd med Finanskriseutvalgets forslag som lød: *"Etter utvalgets syn bør norske myndigheter påse at den maksimale utbetalingstiden i den norske innskuddsgarantiordningen reduseres til maksimalt en uke, og at det tas sikte på at maksimal utbetalingstid reduseres ytterligere i årene fremover."*

Bakgrunn

Innskuddsgarantiordninger er regulert i EU gjennom direktiv 94/19/EF med senere endringer. Direktivets bestemmelser om utbetalingstiden er allerede revidert én gang etter finanskrisen, slik at denne nå er redusert til maksimalt 20 dager. I forbindelse med endringen var det allerede forutsett en ytterligere reduksjon i utbetalingstiden. Hva resultatet vil bli er imidlertid vanskelig å si, all den tid det foreligger en rekke forskjellige forslag og tilrådninger fra forskjellige organer i EU-systemet som det skal forhandles om i tiden fremover. Forslagene som foreligger spenner fra fem arbeidsdager til fire uker. En endelig avklaring kan tidligst ventes i forbindelse med en planlagt avstemning i EU-parlamentet i desember 2011.

Den norske innskuddsgarantiordningen er regulert i lov av 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker, forsikringsselskaper og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner (banksikringsloven). Etter § 2-11 skal Bankenes sikringsfond dekke tap på innskudd *"så snart som mulig og senest tre måneder etter"* skjæringstidspunktet som angitt i bestemmelsen. I særlige tilfeller kan Kongen forlenge fristen for oppgjør med inntil tre måneder. Sikringsfondet skal i første omgang sikre utbetaling av minstebeløpet på 20 000 euro. Deretter kan resterende beløp utbetales i terminer til alle innskytere har fått full dekning innenfor tremånedersfristen.

Som bakgrunn for forslaget om redusert maksimal utbetalingstid, viste Finanskriseutvalget blant annet til at det tok 18 dager fra Kaupthings norske filial stengte nettbank og bankautomater for uttak til sikringsfondet startet utbetalingene. Utvalget la videre til grunn at mange innskytere vil kunne få "alvorlige problemer allerede etter noen få dager uten tilgang til innskudd og betalingstjenester.". I tilfellet Kaupthing hadde imidlertid de fleste innskytere også konto i andre banker. For en nærmere redegjørelse for hvordan utbetalingene skjedde, vises til det Bankenes sikringsfonds evaluering av håndteringen av krisen i Glitnir og Kaupthing. Evalueringen ble publisert 9. november 2009, og er tilgjengelig på <http://www.bankenessikringsfond.no/no/Hoved/Nyheter/Evaluering-av-krisen-hosten-2008/>

Forskrift om krav til innretning av datasystemer for medlemmer av bankenes sikringsfond

Den 19. mai 2010 fastsatte Finanstilsynet forskrift om krav til innretning av datasystemer for medlemmer av bankenes sikringsfond. Det følger blant annet av forskriften at bankene skal ha systemer som også etter at institusjonen er satt under offentlig administrasjon, kan produsere elektroniske saldolister som viser enhver kundes brutto- og nettoposisjoner innen fem virkedager. Formålet med forskriften er å sette administrasjonsstyret i en bank under offentlig administrasjon og Bankenes sikringsfond i stand til å gjennomføre en rask og korrekt utbetaling av garantibeløpet. Forskriften ble fastsatt på bakgrunn av reduksjonen i maksimal utbetalingstid til 20 dager man ventet ville komme i EU-regelverket.

Etter at forskriften trådte i kraft ba Finanstilsynet bankgrupperinger, som i praksis omfattet alle medlemmene sikringsfondet, gjennomføre en egenevaluering av oppfyllelsen av forskriftens krav. Tilbakemeldingene viste at alle bankene pr. i dag er i stand til å etterleve forskriften.

Høringen om NOU 2011:1

Forslaget om redusert maksimal utbetalingstid er lite omtalt i høringen. Finansnæringens Fellesorganisasjon (FNO) støtter en så rask utbetaling som mulig, men påpeker at det vil kreve investeringer i å tilrettelegge for dette. FNO mener også at det norske regelverket bør harmoniseres med det kommende EU-regelverket. Sparebankforeningen, Finansieringsselskapenes Forening og Norges Fondsmeglerforbund har tiltrådt FNOs høringsuttalelse. Finanstilsynet la i sin høringsuttalelse til grunn at én uke er et realistisk kortsiktig mål, men at det på sikt bør arbeides for en vesentlig kortere utbetalingstid.

Finanstilsynets vurderinger

Finanstilsynet legger til grunn at alle medlemmer av Bankenes sikringsfond er i stand til å produsere det underliggende materialet som er nødvendig for å starte utbetalingene i løpet av fem virkedager. Det anses på det grunnlag som realistisk at utbetaling kan skje i løpet av én kalenderuke.

Det som taler sterkest for å vente med en endring, er usikkerheten omkring utfallet av prosessen i EU. Som FNO er inne på i sin høringsuttalelse, vil det være en fordel om regelverket er harmonisert i hele EØS-området. Finanstilsynet mener likevel ikke dette bør tillegges avgjørende vekt når det gjelder utbetalingstiden. Slik samfunnet har utviklet seg, med mindre og mindre bruk av kontanter, kan det være problematisk å være uten adgang til å disponere over ens midler i mer enn én uke. Hensynet til innskyterne bør derfor gå foran hensynet til harmonisering.

Finanstilsynet mener at det fortsatt er grunnlag for å ha en åpning for lengre utbetalingstid i helt spesielle situasjoner, og foreslår at den bestemmelsen ikke endres. Bestemmelsen bør være en nødventil, og det skal mye til før adgangen benyttes. Det kan for eksempel tenkes at utbetalinger til innskytere i en filial vil måtte utsettes dersom hjemlandsordningen ikke er i stand til å levere tilstrekkelige data som skal tjene som utbetalingsgrunnlag.

En oppdelt utbetaling av det garanterte innskuddsbeløpet vil medføre ekstraarbeid. Videre reduseres innskytternes behov for å få fremskyndet utbetaling av deler av garantibeløpet dersom den maksimale utbetalingstiden reduseres til én uke. Det foreslås på denne bakgrunn å fjerne bestemmelsen i § 2-11 annet ledd om å utbetale deler av innestående innen en kortere frist enn lovens ordinære frist. Det samme gjelder adgangen til å utbetale beløpet i terminer.

§ 2-11 første ledd bokstav a)

Finanstilsynets gjennomgang av § 2-11 har aktualisert spørsmålet om fristens utgangspunkt, slik den er angitt i § 2-11 første ledd alternativ a) har noen praktisk betydning. Det ligger i denne omgang utenfor Finanstilsynets mandat å vurdere hvorvidt denne bestemmelsen bør fjernes, men det antas at dette er noe som bør vurderes av Banklovkommisjonen i det videre arbeidet med innskuddsgarantiordningen.

Forslag til lovendring

Banksikringsloven § 2-11 første ledd første setning skal lyde:

Fondet skal dekke tap på innskudd etter § 2-10 så snart som mulig og senest *én uke* etter at:

§ 2-11 annet ledd oppheves.

§ 2-11 tredje til femte ledd blir nye annet til fjerde ledd.

For Finanstilsynet

Morten Baltzersen
finansstilsynsdirektør

Erik Lind Iversen
fung. direktør for finans- og forsikringstilsyn